

Računovodstveni aspekt obrtnih sredstava: ROBA

Jovana Racković

MATERIJAL – DA PONOVI MO

I KORAK

Račun **Obračun nabavke materijala** koristimo za upis fakturne vrijednosti materijala, kao i svih zavisnih troškova nabavke.

II KORAK

Nakon što smo unijeli fakturinu vrijednost i zavisne troškove, pravimo **zbirnu kalkulaciju** kako bi utvrdili nabavnu vrijednost materijala.

III korak

Sa prelaznog računa Obračun nabavke materijala, prenosimo stanje na račun **Materijal**.

IV korak

Pravimo **pojedinačnu kalkulaciju**, i dobijene vrijednosti prenosimo u pomoćnu knjigu (analitička evidencija).

ROBA U MAGACINU

-Nabavna vrijednost =
Fakturna vrijednost +
Zavisni troškovi nabavke

ROBA U VELEPRODAJI

-Prodajna vrijednost =
Nabavna vrijednost +
Razlika u cijeni

ROBA U MALOPRODAJI

-Maloprodajna vrijednost =
Prodajna vrijednost +
Ukalkulisani PDV

Primjer 6.2

Na relevantnim računima glavne knjige trgovinskog preduzeća "N" imamo sljedeće stanje na dan 1.03. t.g.:
 Roba na putu 800€ (100kg robe A po fakturnoj cijeni 8€/kg), Tekuci račun 20.000€
 Preuzeti dato stanje na račune glavne knjige, a zatim hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće poslovne promjene, uzimajući u obzir da se evidencija robe u prometu na veliko vodi po prodajnim cijenama:

D	Roba na putu	P
	800	

D	Tekući račun	P
	20.000	

1. Prema fakturi i prijemnici br.4 primljena je roba (100 kg robe A po faktornoj cijeni 20€/kg i 200 kg robe B po faktornoj cijeni 10€/kg). Obračunati iznos PDV u fakturi dobavljača. Primili smo fakturi autoprevoznika za prevoz robe na iznos 181,5€ (PDV sadržan u iznosu fakture je 31,5€). Prodajna vrijednost primljene robe A je 25€/kg a robe B je 20€/kg. Roba je smještena u magacin. Sastaviti zbirnu i pojedinačnu kalkulaciju prodajne cijene primljene robe.

Opis	Fakturna cijena	Količina	Fakturna vrijednost
Roba A	20€/kg	100kg	2000
Roba B	10€/kg	200kg	2000
SVEGA			4000
PDV (21%)			840
Ukupno za uplatu dobavljaču			4840

Na početku knjižimo na osnovu prvih dokumenata u primjeru: fakture i prijemnice za robu

Obračun nabavke

<u>D</u>	roba	<u>P</u>	<u>D</u>	Ulazni PDV	<u>P</u>	<u>D</u>	Dobavljači	<u>P</u>
	1a)4000			1a) 840			4840 1a)	

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
1a)	Obračun nabavke robe	4000	
	Ulazni PDV	840	
	Dobavljači		4840
	<i>-faktura, prijemnica</i>		

Drugi dokument za knjiženje: faktura autoprevoznika

Faktura glasi na iznos 181,5€, od čega je PDV 31,5€:

Trošak prevoza: **150**
 PDV: 31,5
 Ukupno za dobavljača: 181,5

RB	Opis	Duguje	Potražuje
1b)	Obračun nabavke robe	150	
	Ulazni PDV	31,5	
	Dobavljači		181,5
	<i>-faktura</i>		

Obračun nabavke robe		Ulazni PDV		Dobavljači	
D	P	D	P	D	P
1a) 4000		1a) 840		4840 1a)	
1b) 150		1b) 31,5		181,5 1b)	

ZBIRNA KALKULACIJA

Evidencija se vrši po **PRODAJNIM** cijenama (tekst zadatka). Shodno tome, cilj naše zbirne kalkulacije biće da dođemo do prodajne vrijednosti, koju ćemo proknjižiti na sintetičkim računima:

FV	4000		FV	4000
ZTN	150		ZTN	150
NV	4150		NV	4150
Razlika u cijeni	?		Razlika u cijeni	2350
Ukupna prodajna vrijednost	?	→ 25€/kg* 100kg+ 20 €/kg* 200kg=6500€	Ukupna prodajna vrijednost	6500

6500€ - 4150€ = 2350€

Knjiženje u glavnoj knjizi i dnevniku:

Roba u prometu		D Razlika u cijeni robe P		Obračun nabavke	
D	na veliko P	D	P	D	robe P
1c) 6500			1c) 2350	1a) 4000	4150 1c)
				1b) 150	

RB	Opis	Duguje	Potražuje
1c)	Roba u prometu na veliko	6500	
	Razlika u cijeni robe		2350
	Obračun nabavke robe		4150
	-prijemnica		

POJEDINAČNA KALKULACIJA

Vrsta robe (1)	Količina (2)	Fakturna cijena (3)	ZTN po jedinici (4)	Nabavna cijena (5)=(3)+(4)	Pojedinačna nabavna vrijednost (6)=(2)*(5)	RUC (7)	Prodajna Cijena (8)	Prodajna vrijednost (6)+(7); (2)*(8)
Roba A	100kg	20€/kg	0.5	20.5	2050	450	25€/kg	2500
Roba B	200kg	10€/kg	0.5	10.5	2100	1900	20€/kg	4000
UKUPNO								6500

ZTN po jedinici: $150 \text{ €} / 300 \text{ kg} = 0.5 \text{ €}$

RUC: Prodajna vrijednost – Nabavna vrijednost

POJEDINAČNA KALKULACIJA

D		Roba A		P		D		Roba B		P	
1) 2500						1) 4000					
(100kg*25€/kg)						(200kg*20 €/kg)					
Vrsta materijala (1)	Količina (2)	Fakturna cijena (3)	ZTN po jedinici (4)	Nabavna cijena (5)=(3)+(4)	Pojedinačna nabavna vrijednost (6)=(2)*(5)	RUC (7)	Prodajna Cijena (8)	Prodajna vrijednost (6)+(7); (2)*(8)			
Roba A	100kg	20€/kg	0.5	20.5	2050	450	25€/kg	2500			
Roba B	200kg	10€/kg	0.5	20.5	2100	1900	20€/kg	4000			
UKUPNO								6500			

2. Dobavljač od kojeg smo nabavili robu iz 1. promjene je odobrio popust od 5% i izdao knjižno odobrenje u iznosu od 200€ (PDV je sadržan u popustu u iznosu od 42€). Izvršili smo ispravku odbitka prethodnog poreza i dostavili pismeno obavještenje dobavljaču.

Dobili smo popust, što uzrokuje sljedeće:

1. Naša obaveza prema dobavljaču se smanjila
2. Kako na računu Dobavljači knjižimo iznos čitave obaveze (Fakturna vrijednost + PDV), dio PDV-a je sadržan i u iznosu za koji nam je odobren popust
3. Korigovaćemo račune Dobavljači i Ulazni PDV - storno
4. Otvorićemo dodatni račun – Prihod od umanjenja obaveza

Knjiženje u glavnoj knjizi i dnevniku:

Dobavljači		Ulazni PDV		Prihod od umanjenja obaveza	
D	P	D	P	D	P
	4840 (1a)	1a) 640			200 2)
	181.5 (1b)	1b) 31,5			
	242 (2)	2) 42			

RB	Opis	Duguje	Potražuje
2)	Ulazni PDV	42	
	Dobavljači		242
	Prihod od umanjenja obaveza		200
	<i>-knjižno odobrenje</i>		

3. Primili smo ino-fakturu za uvezenu robu (2.000kg robe D po faktornoj cijeni 2€/kg), čija je kupovna vrijednost 4.000€

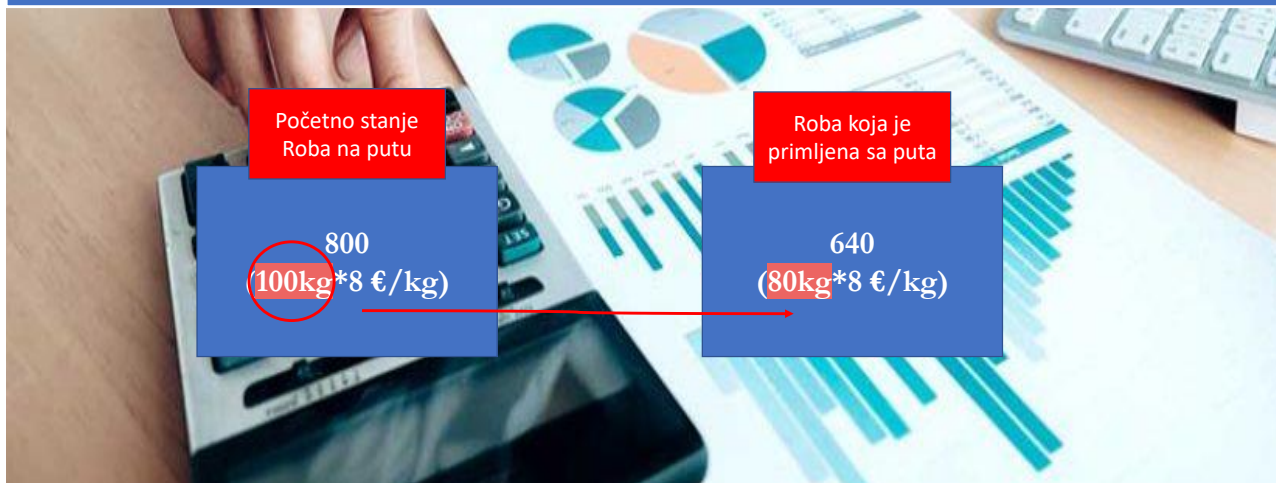
**Na inostrane
fakture ne
plaćamo PDV!**

Opis	Fakturna cijena	Količina	Fakturna vrijednost
Roba D	2€/kg	2.000kg	4000

Obračun nabavke robe		Ino-dobavljači	
D	P	D	P
1a) 4000	4150 (1c)		4000 (3)
1b) 150			
3) 4000			

RB	Opis	Duguje	Potražuje
3)	Obračun nabavke robe	4000	
	Ino-dobavljači		4000
	<i>-ino-faktura</i>		

4. Primljena je prijemnica od magacionera za primljenu robu sa puta. Po prijemnici primljeno je 80kg robe A. Ostatak je uništen tokom transporta krivicom našeg preduzeća (policijski zapisnik). Po fakturi autoprevoznika troškovi prevoza su 50€ a PDV je 10,5€. Sastaviti pojedinačnu i zbirnu kalkulaciju primljene robe. Prodajna vrijednost primljene robe je 11€/kg.

Na početku smo imali vrijednost od 800€ robe, ali je sa puta vraćena roba samo u vrijednosti od 640€. Uništeni ostatak je za nas **RASHOD**.

Pravilo:

- Kada je uništena roba na putu **posljedica više sile**, vlasnik robe NEMA OBAVEZU da na uništeni dio plati PDV.
- Kada je uništena roba **krivica vlasnika robe**, vlasnik MORA platiti porez na uništeni dio.

		Obračun nabavke					
Osnovica za PDV:		D	roba	P	D	Ostali rashod	P
	800	1a)4000		4150 (4c)	4a) 193,6		
	-640	1b)150					
	160	3) 4000					
PDV	33,6	4a) 640					
	193,6	D	Izlazni PDV	P	D	Roba na putu	P
			33,6 4a)		800	800 (4a)	

Drugi dokument za knjiženje: faktura autoprevoznika

Zavisni troškovi nabavke:

Troškovi prevoza:	50
<u>Ulazni PDV:</u>	<u>10,5</u>
Ukupno za dobavljača	60,5

Obračun nabavke

D	Robe	P	D	Ulazni PDV	P	D	Dobavljači	P
1a) 4000	4150 (1c)		1a) 640			4840 (1a)		
1b) 150			1b) 31,5			181,5 (1b)		
3) 4000			2) 42			<u>242,2</u> (2)		
4a) 640			4b) 10,5			60,5 (4b)		
4b) 50								

ZBIRNA KALKULACIJA

FV	640	
ZTN (trošak prevoza)	50	
NV	690	
Razlika u cijeni	190	
Ukupna prodajna vrijednost	880	

Ukupna količina * Prodajna cijena
 $80\text{kg} * 11\text{€}/\text{kg}$
 Prodajna vrijednost - Nabavna vrijednost

Roba u prometu na veliko		Obračun nabavke robe		Razlika u cijeni	
D	P	D	P	D	P
4c) 880		1a) 4000	690 4c)		190 4c)
		1b) 150			
		3) 4000			
		4a) 640			
		4b) 50			

Knjiženje u dnevniku:

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
4a)	Obračun nabavke robe	640	
	Ostali rashodi	193,6	
	Roba na putu		800
	Izlazni PDV		33,6
	<i>-faktura</i>		
4b)	Obračun nabavke robe	50	
	Ulazni PDV	10,5	
	Dobavljači		60,5
	<i>-faktura</i>		
4c)	Roba u prometu na veliko	880	
	Obračun nabavke robe		690
	Razlika u cijeni		190
	-kalkulacija		

POJEDINAČNA KALKULACIJA

Vrsta materijala (1)	Količina (2)	Fakturna cijena (3)	ZTN po jedinici (4)	Nabavna cijena (5)=(3)+(4)	Pojedinačna nabavna vrijednost (6)=(2)*(5)	RUC (7)	Prodajna Cijena (8)	Prodajna vrijednost (9)=(6)+(7); (2)*(8)
Roba D	80kg	8€/kg	0.625	8.625	690	190	11€/kg	880

ZTN po jedinici: $50 \text{ €} / 80 \text{ kg} = 0.625 \text{ €}$

RUC: Prodajna vrijednost – Nabavna vrijednost

D	Roba D	P
	4) 880	
	(80kg*11€)	

U tabeli je prikazan promet relevantnih računa preduzeća "Nia". Prenesite dati promet na račune glave knjige, a zatim sistematski i hronološki evidentirajte sljedeće poslovne promjene, uzevši u obzir da se evidencija robe u veleprodaji vodi po prodajnim cijenama:

RB	Naziv računa	Duguje	Potražuje
1	Materijal	23.000	14.000
2	Roba u veleprodajnom skladištu	14.040	10.220
3	Roba na putu	3.200	0
4	Ukalkulisana RUC (promet na veliko)	1.247	2.300
5	Mjenična potraživanja	1.819,73	0
6	Ispravka vrijednosti mjeničnih potraživanja	0	19,73
7	Kratkoročni finansijski plasmani	8.450	2.300
UKUPNO:		96.757	82.840

D	Materijal	P
	23.000	14.000

D	Roba – promet na veliko	P
	14.040	10.220

D	Roba na putu	P
	3.200	

D	Ukalkulisana RUC	P
	1.247	2.300

D	Mjenična potraživanja	P
	1.819,73	

D	IV mjeničnih potraživanja	P
		19,73

D	Kratkoročni fin. plasmani	P
	8.450	2.300

Nabavljeno je 520kg robe A po cijeni 1,8€/kg i 360kg robe B po cijeni 2,9€/kg od dobavljača "Lineks", pa je u preduzeće stigla faktura broj 96 na iznos 2.395,80€. Za prevoz je bilo zaduženo preduzeće "Transcom" koje je ispostavilo fakturu broj 5. Fakturna vrijednost usluge je iznosila 220€, na koju je obračunat PDV po opštoj stopi. Roba je bila osigurana. "Lovćen osiguranje" nam je ispostavilo fakturu broj 78 za tu uslugu na iznos 150€. Obračunata je veleprodajna marža od 15%. Sastavite pojedinačnu i zbirnu kalkulaciju u prometu na veliko.

Opis	Fakturna cijena	Količina	Fakturna vrijednost
Roba A	1,8€/kg	520kg	936
Roba B	2,9€/kg	360kg	1.044
SVEGA			1980
PDV (21%)			415,80
Ukupno za uplatu dobavljaču			2.395,80€

Na početku knjižimo na osnovu prvog dokumenta u primjeru: fakture

Obračun nabavke

<u>D</u>	<u>roba</u>	<u>P</u>	<u>D</u>	<u>Ulazni PDV</u>	<u>P</u>	<u>D</u>	<u>Dobavljači</u>	<u>P</u>
	1a)1.980			1a) 415,80			2.395,8	1a)

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
1a)	Obračun nabavke robe	1.980	
	Ulazni PDV	415,8	
	Dobavljači		2.395,8
	-faktura		

Drugi dokument za knjiženje: faktura autoprevoznika

Trošak prevoza: 220
 PDV: 46,20
 Ukupno za dobavljača: 266,20

RB	Opis	Duguje	Potražuje
1b)	Obračun nabavke robe	220	
	Ulazni PDV	44,10	
	Dobavljači		266,20
	<i>-faktura</i>		

Obračun nabavke robe		Ulazni PDV		Dobavljači	
D	P	D	P	D	P
1a) 1.980		1a) 415,80		2.395,8	1a)
1b) 220		1b) 46,20		266,20	1b)

Treći dokument za knjiženje: polisa osiguranja

Trošak osiguranja: 150
 Ukupno za dobavljača: 150

RB	Opis	Duguje	Potražuje
1b)	Obračun nabavke robe	150	
	Dobavljači		150
	<i>-faktura</i>		

Obračun nabavke robe		Ulazni PDV		Dobavljači	
D	P	D	P	D	P
1a) 1.980		1a) 415,80		2.395,8	1a)
1b) 220		1b) 46,20		266,20	1b)
1c) 150				150	1c)

ZBIRNA KALKULACIJA

FV	1.980
ZTN	220+150
NV	?
Razlika u cijeni	?
Ukupna prodajna vrijednost	?

ZBIRNA KALKULACIJA

FV	1.980
ZTN	210+150
NV	?
Razlika u cijeni	?
Ukupna prodajna vrijednost	?

FV	1.980
ZTN	220+150
NV	2.350
Razlika u cijeni	$2.350 * 15\% = 352,5$
Ukupna prodajna vrijednost	2.702,5

Knjiženje u glavnoj knjizi i dnevniku:

Roba u prometu		D Razlika u cijeni robe P		Obračun nabavke	
D	na veliko P	D	P	D	robe P
1d) 2.702,5			352,5 (1d)	1a) 1.980 1b) 220 1c) 150	2.350 (1d)

RB	Opis	Duguje	Potražuje
1d)	Roba u prometu na veliko	2.702,5	
	Razlika u cijeni robe		352,5
	Obračun nabavke robe		2.350
	-prijemnica		

POJEDINAČNA KALKULACIJA

Vrsta robe (1)	Količina (2)	Fakturna cijena (3)	ZTN po jedinici (prevoz) (4)	ZTN po jedinici (osiguranje) (5)	Nabavna cijena (6)=(3)+(4)+(5)	Pojedinačna nabavna vrijednost (7)=(2)*(6)	RUC (8)	Prodajna Cijena (9)	Prodajna vrijednost (6)+(7); (2)*(9)
Roba A	520kg	1,8€/kg	0,25	0,1363	2,1863	1.136,909	170,53	2,5142	1307,407
Roba B	360kg	2,9€/kg	0,25	0,21969	3,3696	1.213,2	181,98	3,87515	1395,05
UKUPNO									2.702,46

ZTN po jedinici za prevoz: $220 \text{ €} / 300 \text{ kg} = 0.5 \text{ €}$

ZTN po jedinici za osiguranje: $(150/1.980)*1,8$ – Roba A

$(150/1.980)*2,9$ – Roba B

RUC: Nabavna vrijednost* 0,15

POJEDINAČNA KALKULACIJA

D	Roba A	P
1)	1307,407	
	(520*2,5142)	

D	Roba B	P
1)	11395,05	
	(360*3,87515)	

2. Jedna trećina ukupnog materijala na zalihama je poslata na obradu i doradu (otpremnicu 99).

D	Materijal	P
23.000		14.000

Saldo (stanje) računa:
9.000

2. Jedna trećina ukupnog materijala na zalihama je poslata na obradu i doradu (otpremnicama 99).

Materijal		Materijal	
D	P	D	P
23.000	14.000		
	3.000 (2)	2) 3.000	

RB	Opis	Duguje	Potražuje
2)	Materijal na doradi i obradi	3.000	
	Materijal		3.000
	<i>otpremnicama</i>		

3. Naplaćeno je mjenično potraživanje o roku dospjeća (izvod).

Mjenična potraživanja		IV mjeničnih potraživanja	
D	P	D	P
1819,73			19,73

3. Naplaćeno je mjenično potraživanje o roku dospjeća (izvod).

Mjenična potraživanja		IV mjeničnih potraživanja		Prihod od kamata	
D	P	D	P	D	P
1819,73	1819,73 (3a)	3b) 19,73	19,73		19,73 (3b)

RB	Opis	Duguje	Potražuje
3a)	Tekući račun	1819,73	
	Mjenična potraživanja		1819,73
	izvod		
3b)	IV mjeničnih potraživanja	19,73	
	Prihod od kamata		19,73
	izvod		

Tekući račun	
D	P
	3a) 1819,73

4. Stigla je cjelokupna roba s puta. Utvrđeno je da je roba u vrijednosti od 400€ oštećena tokom transporta i ne može se koristiti, pri čemu je do štete došlo posredstvom više sile(komisijski zapisnik). Ostatak robe je smješten u veleprodajno skladište (skladišnica).

Roba na putu	
D	P
3.200	

4. Stigla je cjelokupna roba s puta. Utvrđeno je da je roba u vrijednosti od 400€ oštećena tokom transporta i ne može se koristiti, pri čemu je do štete došlo posredstvom više sile (komisijski zapisnik). Ostatak robe je smješten u veleprodajno skladište (skladišnica).

Roba na putu		Obračun nabavke robe		Ostali rashod	
D	P	D	P	D	P
3.200	3.200 (4)	1a) 1.980 1b) 220 1c) 150 4a) 2.800		4a) 400	
RB	Opis	Duguje	Potražuje		
4)	Obračun nabavke robe	2.800			
	Ostali rashod	400			
	Roba na putu		3.200		

5. Preduzeće je odlučilo da proda polovinu kratkoročnih ulaganja. Novac je uplaćen na tekući račun.

Kratkoročne HOV		Tekući račun	
D	P	D	P
8.450	2.300	3a) 1819,73	
RB	Opis	Duguje	Potražuje

Primjer 6.3

Promet na računima sredstava i izvora sredstava preduzeća "Trgovina promet" AD na dan 01,07, t.g. je sljedeće:

D Oprema P		D IV opreme P		D Materijal P		D Tekući račun P		D Roba u prometu na veliko P	
12.500	5.000	3.300	6.000	2742		5.000	3.000	10.000	6.000
D Ukalkulisana RUC P		000- Neplaćeni D upisani kapital P		310-Neplaćeni D upisani kapital P		D Akcijski kapital P		D Dobavljači u zemlji P	
1.258	2.500	6.000	3.000	3.000	6.000		22.000	2.000	4.300
Investicije D u toku P		D Mjenične Obaveze P		IV D Mjeničnih obaveza P					
15.000	3.000		2.100	210					

1. Vlasnici su pozvani da uplate preostalu ratu za upisane akcije. Akcionari su izvršili uplatu (izvod).

1. Vlasnici su pozvani da uplate preostalu ratu za upisane akcije. Akcionari su izvršili uplatu (izvod).

D Tekući račun P		000-Neplaćene D upisane akcije P	
5.000	3.000	6.000	3.000
1a) 3.000			3.000 1a)
Akcijski kapital		310- Neplaćene	
D obične akcije P		D upisane akcije P	
	70.000	3.000	6.000
	3.000 1b)	1b) 3.000	

RB	Opis	Duguje	Potražuje
1a)	Tekući račun	3.000	
	000-Neplaćene upisane akcije		3.000
	<i>-izvod</i>		
1b)	310 Neplaćene upisane akcije	3.000	
	Akcijski kapital –obične akcije		3.000

2. Na osnovu prijemnice i otpremnice primili smo 500kg robe A po fakturnoj cijeni 11€/kg. Prema fakturi autoprevoznika troškovi prevoza su 150€, a PDV je 31,5€. Troškovi osiguranja po polisi osiguranja su 400€. Prodajna cijena bez PDV je 16€/kg. Sastaviti pojedinačnu i zbirnu kalkulaciju za primljenu robu u prometu na veliko.

Faktura autoprevoznika i troškovi osiguranja:

Obračun nabavke					
D	P	D	P	D	P
2a)5500		2b) 31.5		2.000	4.300
2b) 150					181.5 (2b)
2c)400					400 (2c)

POJEDINAČNA KALKULACIJA

Vrsta robe (1)	Količina (2)	Fakturna cijena (3)	ZTN po jedinici (4)	Nabavna cijena (5)=(3)+(4)	Pojedinačna nabavna vrijednost (6)=(2)*(5)	RUC (7)	Prodajna Cijena (8)	Prodajna vrijednost (6)+(7); (2)*(8)
Roba A	500kg	11€/kg	0,3+0,8 =1,1	12,1	6050	1950	16€/kg	8000

ZTN za troškove prevoza: $150\text{€}/500\text{ kg} = 0,3$

ZTN za osiguranje: $(\text{Trošak osiguranja}/\text{Fakturna vrijednost}) * \text{Fakturna cijena}$
 $= (400/5500) * 11 = 0,8$

D	Roba A	P
	2)8000	
	(500kg*16€/kg)	

3. Primili smo konačnu situaciju za izgradnju poslovnog objekta. Bruto vrijednost izvršenih građevinskih radova je 15.000€. Obračunati PDV po opštoj stopi.

Investicije		D Ulazni PDV P		D Dobavljači P	
D	P	D	P	D	P
15.000	3.000	3) 630		2.000	4.300
3) 3.000					181,5 2b)
					400 2c)
					3630 3)

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
3)	Investicije u toku	3.000	
	Ulazni PDV	630	
	Dobavljači		3630
	-konačna obračunska situacija		

Saldo računa
Investicije u toku
je 12.000. Bruto
iznos – saldo
računa =3.000

4. Banka nas obavještava da nam je odobrila kratkoročni krediti u iznosu od 3.000€ i dugoročni namjenski krediti u iznosu od 12.000€ (ugovor i izvod)

D	Tekući račun	P
5.000	3.000	
1a)3.000		
4a)3.000		

D	Kratkoročni krediti	P
	3.000 4a)	

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
4a)	Tekući račun	3.000	
	Kratkoročni krediti		3.000
	<i>-ugovor i izvod</i>		
4b)	Ne knjiži se odobravanje dugoročnog namjenskog kredita		

5. Na osnovu odluke nadležnog organa prodali smo cjelokupnu opremu u upotrebi poslovanja po prodajnoj vrijednosti 7.500€. Obračunati PDV po opštoj stopi. Faktura je poslata kupcu.

D	Oprema	P	D	IV Opreme	P	D	Kupci	P	D	Dobitak od prodaje	P
12.500	5.000		3.300	6.000		5) 9.075				2.700 5)	
	7.500 5)		5) 2.700								

Saldo računa je 7.500 NABAVNA VRIJEDNOST	Saldo računa je 2.700 OTPISANA VRIJEDNOST
--	---

D	Izlazni PDV	P
	1.575 5)	

NV-OV=SV
 SV=4.800
 PV=7.500
 7.500-4.800=2.700 – Dobitak od prodaje
 PDV: 7.500*21%= 1575

RB	Opis	Duguje	Potražuje
5)	Kupci	9.075	
	Ispravka vrijednosti opreme	2.700	
	Oprema		7.500
	Dobitak od prodaje		2.700
	Izlazni PDV		1.575
	<i>-izlazna faktura, odluka</i>		

6. Od dobavljača je primljena faktura za materijal utovaren u vagon. Fakturna vrijednost 500kg materijala A je 1.000€, a iznos PDV je 210€. Ugovorna klauzula je „franko željeznička stanica kupca“.

-Materijal će postati naš tek na našoj željezničkoj stanici. Budući da je materijal još u putu i nije stigao, još uvijek nije u našem vlasništvu i ovu promjenu nećemo knjižiti.

7. Prema fakturi kupljena je korišćena dizalica. Kupovna vrijednost je 8.000€, a PDV iznosi 1680€. Od dobavljača smo dobili podatke da je sadašnja knjigovodstvena vrijednost 5.000€, a nabavna vrijedost 9.000€. Sredstvo je potrebno dopremiti.

Kupovna vrijednost: 8.000
 PDV: 1.680
 Ukupno za dobavljača: 9.680

- S obzirom da sredstvo nije stavljeno u upotrebu, knjižimo na račun Investicije u toku. Na ovom računu knjižimo kupovnu vrijednost. Nabavna vrijednost će nam biti potrebna kada sredstvo bude stavljeno u u upotrebu.

Investicije	
D	P
u toku	
15.000	3.000
3)3.000	
7) 8.000	

D	P
Ulazni PDV	
630	
7) 1.680	

D	P
Dobavljači	
2.000	4.300
	181,5 2b)
	400 2c)
	3630 3)
	9680 7)

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
7)	Investicije u toku	8.000	
	Ulazni PDV	1.680	
	Dobavljači		9.680
	-faktura		

8. Primili smo fakturu autoprevoznika na iznos 121€ (PDV sadržan u iznosu fakture je 21€. Sredstvo je stavljeno u upotrebu (komisijski zapisnik).

Investicije u toku		Ulazni PDV		Dobavljači	
D	P	D	P	D	P
15.000	3.000	630		2.000	4.300
3) 3.000		7) 1.680			181.5 2b)
7) 8.000		8a) 21			400 2c)
8a) 100					3630 3)
					9680 7)
					121 (8a)

Nabavna vrijednost opreme: 9.000
 Zavisni troškovi nabavke: 100
 Ukupno: 9.100

Oprema		IV opreme	
D	P	D	P
12.500	5.000	3.300	6.000
9.000	7.500 5)	5) 2.700	900

Investicije u toku	
D	P
15.000	8.100
3) 3.000	
7) 8.000	
8a) 100	

RB	Opis	Duguje	Potražuje
8a)	Investicije u toku	100	
	Ulazni PDV	21	
	Dobavljači		121
	<i>faktura</i>		
8b)	Oprema	9.100	
	IV opreme		1000
	Oprema u pripremi		8.100
	<i>-komisijiski zapisnik</i>		

9. Otkupili smo mjenicu o roku dospjeća.

D Mjenične obaveze P

9a) 2100 | 2.100

D IV mjeničnih obaveza P

210 | 210 9b)

D Tekući račun P

5.000 | 3.000
1a) 3.000 | 2100 9a)
4) 3.000

D Finansijski rashodi P

9b) 210

RB	Opis	Duguje	Potražuje
9a)	Mjениčne obaveze	2100	
	Tekući račun		2100
	<i>Izvod</i>		
	Finansijski rashod	210	
	IV mjeničnih obaveza		210
	<i>izvod</i>		

PONAVLJANJE:

-
1. Definišite:
- a) AKTIVU
  - b) PASIVU
  - c) BRUTO IMOVINU
  - d) SREDSTVA
  - e) BILANS STANJA
  - f) KNJIGOVODSTVO
  - g) SALDO RAČUNA
  - h) RAČUN

AKTIVA

- Predstavlja našu imovinu prema oblicima po kojima se imovina javlja. Dijelimo je na stalnu i obrtnu.

PASIVA

- Predstavlja našu imovinu posmatranu prema izvorima finansiranja. Sastoji se od kapitala i obaveza.

BRUTO IMOVINA

- Ukupna imovina sa kojom raspolažemo

SREDSTVA

- Resursi koje preduzeće kontroliše kao rezultat prošlog rada. Od njih očekujemo da će u budućnosti obezbijediti priliv ekonomskih koristi preduzeću.

BILANS STANJA

- Iskaz / finansijski izvještaj o stanju sredstava i izvora sredstava na određeni dan.

KNJIGOVODSTVO

-Dio računovodstva u kojem se vrši evidentiranje poslovnih promjena u skladu sa računovodstvenim standardima.

SALDO RAČUNA

- Razlika prometa dugovne i potražne strane

RAČUN

- Dvostrani pregled koji se otvara za jednu bilansnu poziciju i na kojem odvojeno knjižimo povećanje i smanjenje te pozicije

Svrstati sljedeće bilansne pozicije u odgovarajuće računovodstvene kategorije:

KAPITAL, SREDSTVA, OBAVEZE, PRIHODI I RASHODI

- Emisiona premija
- Statutarne rezerve
- Tekući račun
- Rashodi kamata
- Dobavljači
- Akcijski kapital
- Zemljište
- Primljeni avansi .

Kapital
Kapital
Sredstva
Rashodi
Obaveze
Kapital
Sredstva
Obaveze

Na osnovu proste i proširene računovodstvene jednakosti izračunajte koliko iznose sredstva i spostveni kapital sljedećih kompanija:

Preduzeće	Obaveze	Aksijski kapital	Finansijski rezultat	Prihodi	Sredstva	Sopstveni kapital
A	1.000	25.000	5.000	12.000		
B	5.000	30.000	(8.000)	5.000		

-Koji od navedenih računa su računi stanja?

- Zemljište
- Aksijski kapital
- Neraspoređena dobit ranijih godina
- Dobitak/gubitak
- Računi otvaranja
- Dobavljači

DA
DA
DA
NE
DA
DA

5. Kakav saldo ima račun izravnanja?

- a) Saldo je jednak nuli ←
- b) Saldo je potražni
- c) Saldo je dugovni

Koji računi imaju potražni saldo?

- a) Finansijski rashodi NE
- b) Zemljište NE
- c) Neraspoređeni dobitak ranijih godina DA
- d) Gubitak ranijih godina NE
- e) Akcijski kapital DA

Kako se otvara glavna knjiga preduzeća?

Za svaku bilansnu poziciju iz bilansa stanja otvorimo po jedan račun i početno stanje prenesemo na odgovarajuće strane tog računa u skladu sa pravilima knjiženja.

Koja je sličnost, a koje su razlike između dnevnika, glavne knjige i pomoćne knjige u knjigovodstvu?

Sličnost je što su to poslovne knjige preduzeća, a razlika je to što su dnevnik i glavna knjiga obavezne, pomoćna knjiga nije. Dnevnik i glavna knjiga su sintetička evidencija, a pomoćna knjiga analitička.

Kako glasi pravilo knjiženja na računima kapitala?

Početno stanje se upisuje na potražnoj strani, ako i svakako povećanje. Smanjena se knjiže na dugovnoj strani.

Navedite knjigovodstvene instrumente:

1. Osnovni principi organizacije računovodstva,
2. Knjigovodstvene isprave – dokumentacija,
3. Konta, kontni okviri – planovi,
4. Poslovne knjige,
5. Zaključni list i
6. Računovodstveni iskazi.

Trgovinsko preduzeće „G&E“ AD imaju sljedeće stanje na računima glavne knjige na dan 1.1.20x7.: Oprema 30.000€, I.V. opreme 5.000€, Roba u prometu na veliko 5.000€ (1.000kg robe A), Tekući račun 6.000€, Kratkoročne hartije od vrijednosti 2.000€, 000-Neuplaćene upisane akcije 5.000€, 310-Neuplaćene upisane akcije 5.000€, Akcijski kapital – obične akcije 30.000€ (30.000 običnih akcija po nominalnoj vrijednosti 1€/akciji, Emisiona premija 2.000, Dobavljači 10.000€, Kratkoročni krediti 5.000€, Građevinski objekti u pripremi 5.000€, Otkupljene sopstvene obične akcije 2.000€ (2.000 običnih akcija), Roba na putu 1.000€ (500kg robe A), Dati avansi za nabavku robe 1.000€

D	Oprema	P	D	IV Opreme	P	D	Roba u prometu na veliko	P	D	Tekući račun	P
	30.000			5.000			5.000			6.000	

D	Kratkoročne HOV	P	D	000-Neuplaćene upisane akcije	P	D	310-Neuplaćene upisane akcije	P	D	Akcijski kapital obične akcije	P
	2.000			5.000			5.000			30.000	(30.000*1)
D	Emisiona premija	P	D	Dobavljači	P	D	Kratkoročni krediti	P	D	Građevinski objekti u pripremi	P
	2.000			10.000			5.000			5.000	
D	Otkupljene sopstvene obične akcije	P	D	Roba na putu	P	D	Dati avansi za kupovinu robe	P			
	2.000			1.000			1.000				

STALNA IMOVINA		KAPITAL	
Neplaćene upisane akcije	5.000	Neplaćene upisane akcije	5.000
Oprema	30.000	Aksijski kapital	30.000
IV opreme	(5.000)	Emisiona premija	2.000
Građevinski objekti u pripremi	5.000	Otkupljene sopstvene obične akcije	(2.000)
OBRTNA IMOVINA		OBAVEZE	
Roba u prometu na veliko	5.000	Dobavljači	10.000
Roba na putu	1.000	Kratkoročni kredit	5.000
Tekući račun	6.000		
Dati avansi	1.000		
Kratkoročne HOV	2.000		
UKUPNO	50.000	UKUPNO	50.000

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
0)	000 Neplaćene upisane akcije	5.000	
	Oprema	30.000	
	Građevinski objekti u pripremi	5.000	
	Roba u prometu na veliko	5.000	
	Tekući račun	6.000	
	Kratkoročne HOV	2.000	
	Roba na putu	1.000	
	Dati avansi za nabavku robe	1.000	
	Otkupljene sopstvene obične akcije	2.000	
	Račun otvaranja		57.000

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
0)	Račun otvaranja	57.000	
	IV opreme		5.000
	Aksijski kapital – obične akcije		30.000
	310 – neplaćene upisane akcije		5.000
	Emisiona premija		2.000
	Dobavljači		10.000
	Kratkoročni krediti		5.000
	<i>-početna stanja</i>		

1. Na osnovu izvoda poslovne banke vlasnici su pozvani da uplate preostali duga za upisane akcije. Akcionari su izvršili uplatu (izvod)

D		000-Neplaćene		310-Neplaćene		D		P	
Tekući račun		upisane akcije		upisane akcije		Aksijski kapital			
D	P	D	P	D	P	D	P	D	P
6.000		5.000	5.000 1a)	1b)5.000	5.000			30.000	
1a)5.000								5.000 1b)	

RB	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
1a)	Tekući račun	5000	
	000-Neplaćene upisane akcije		5000
	-izvod		
1b)	310- Neplaćene upisane akcije	5000	
	Aksijski kapital		5000
	-izvod		

2. Izdali smo mjenicu za pokriće duga prema dobavljačima u iznosu od 3.000€. Rok dospjeća mjenice je 30 dana, godišnja kamata je 5%. Obračunati kamatu.

$$\text{Kamata} = (\text{glavnica} * \text{broj dana} * \text{kamatna stopa}) / 365 * 100$$

$$\text{Kamata} = (3.000 * 30 * 0,05) / 365 = 12,329$$

D	Dobavljači	P
2)	3.000	10.000

D	IV mjeničnih obaveza	P
2)	12,329	

D	Mjenične obaveze	P
		3.012,329 (2)

3. Preko tekućeg računa izmirili smo mjenične obaveze o roku dospjelosti.

D	Tekući račun	P
6.000		
1)	5.000	
3a)	3.012,329	

D	Mjenične obaveze	P
3a)	3.012,329	3.012,329 (2)

D	Finansijski rashod	P
3a)	12,329	

D	IV mjeničnih obaveza	P
		3a) 12,329

RB	OPIS	Duguje	Potražuje
3a)	Tekući račun	3.012,329	
	Mjenične obaveze		3.012,329
	<i>-izvod</i>		
3b)	Finansijski rashod	12,329	
	IV mjeničnih obaveza		12,329
	<i>-izvod</i>		

4. Skupština akcionara je donijela sljedeće odluke da emituje:

a) 10.000 običnih akcija čija je nominalna vrijednost 1€. Akcije su prodate po emisionoj vrijednosti 2.5€/akciji. Sve akcije su upisane. Emisiona premija i polovina upisanog kapitala su uplaćeni na tekući račun preduzeća (izvod).

B) da se ponište otkupljene sopstvene akcije

Nominalna vrijednost akcija = $10.000 * 1€ = 10.000$	000-Neuplaćene		310-Neuplaćene	
Prodajna vrijednost akcija = $10.000 * 2.5€ = 25.000$	D upisane akcije	P	D upisane akcije	P
Emisiona premija = 15.000	4a)10.000	4b)5.000	4c)5.000	10.000 4a)
Uplačeno nam je: 15.000 + 5.000				
	D Akcijski kapital P		D Tekući račun P	
		4c)5.000	4b)20.000	
				D Emisiona premija P
				4b)15.000

RB	OPIS	Duguje	Potražuje
4a)	000 Neuplaćene upisane akcije	10.000	
	310 Neuplaćene upisane akcije		10.000
	-odluka		
4b)	Tekući račun	20.000	
	000 Neuplaćene upisane akcije		5.000
	Emisiona premija		15.000
	izvod		
4c)	310 Neuplaćene upisane akcije	5.000	
	Akcijski kapital-obične akcije		5.000
	-izvod		

Poništavanje otkupljenih sopstvenih akcija:

Akcijski kapital		Otkupljene sopstvene	
D	Obične akcije	D	obične akcije
4d)2.000			4d)2.000

RB	Opis	Duguje	Potražuje
4d)	Akcijski kapital obične akcije	2000	
	Otkupljene sopstvene obične akcije		2000
	<i>odluka</i>		

5. Primili smo II obračunsku privremenu situaciju. Ukupna vrijednost izvršenih radova je 8.000€. PDV je obračunat po opštoj stopi.

Građevinski objekti
u pripremi

D	P
5000	
5)3000	

Bruto iznos: 8.000
 Početno stanje: 5.000
 Neto iznos: 3.000
 Pdv: 630

Ulazni PDV

D	P
5)630	

RB	Opis	Duguje	Potražuje
5)	Građevinski objekti u pripremi	3.000	
	Ulazni PDV	630	
	Dobavljači		3630
	<i>Obračunska situacija</i>		

Dobavljači

D	P
	5)3630

6. Obaveze po osnovu II obračunske situacije su plaćene iz odborenog dugoročnog namjenskog kredita koji je odboren na iznos 10.000€ (ugovor i izvod)

D Dobavljači	D Dugoročni krediti
6) 3630	3630 6)

RB	Opis	Duguje	Potražuje
6)	Dobavljači	3630	
	Dugoročni krediti		3630
	<i>odluka</i>		